

(online) Škola a hodnocení

Pedagogická psychologie
Semestr podzim 2020

Typy školního hodnocení

Dělení na sumativní a formativní vychází z:

	sumativní	formativní
načasování	na konci, zaměřeno na výsledek	v průběhu, zaměřeno na proces
typ konečného adresáta	rodiče, učitelé škola, na kterou se žák hlásí vzdělávací politika	primárně žák
účel, kterému daný typ slouží	zhodnotit, zda žáci vědí či rozumějí	pomoci žákům, identifikovat jejich vzdělávací potřeby a přizpůsobit jim výuku s cílem vylepšit jejich učební výsledky

Obecné zásady hodnocení v online výuce

- Hodnocení i v on-line škole musí poskytovat **oporu pro učení**.
- Cíl - maximálně podporovat **schopnost žáků sledovat a hodnotit rozvoj** svých vědomostí a dovedností.
- Podpora **vlastního** hodnocení/sebehodnocení žáků.
- Zadání pro žáky formulovat tak, aby z nich byla **jasná kritéria** dobrého výkonu.
- Podpora **tvorby portfolií** s pracemi žáků například **v digitální podobě**, ale i pracovní listy, pracovní sešity, dokumentace výrobků apod. Smyslem portfolia není uchovávat vše fyzicky, často může stačit jen například digitální fotodokumentace apod.
- **Nepožadovat okamžitou informaci** o stavu práce žáka např. pravidelným ofocením vyplněných pracovních listů.
- Podpora vzájemné spolupráce mezi žáky i při hodnocení.
- Hodnocení/klasifikace (ani) v období vzdělávání na dálku nelze používat jako formu nátlaku.
- Maximální pozornost věnovat **poskytování zpětné vazby žákům**, která jim pomůže zlepšovat učení a motivuje je k další práci (viz [Zpětná vazba při online výuce](#)).

Zpětná vazba při online výuce

EDUKAČNÍ
LABORATOR

1 Neznámkuje

Používejte formativní zpětnou vazbu.
Řekněte žákům, co mají udělat, aby se zlepšili.

2 Definujte jasné cíle

Když budete vědět, čeho mají žáci dosáhnout, víte, na jaké aktivity se zaměřit.

3 Vytvořte týdenní plán

Nechte žáky plnit úlohy dle zájmu a schopností, vlastního rozvržení, tempa či přístupu k internetu.

4 Oceňujte pokroky

Popište, co se žákům povedlo. Vyvažujte ocenění a kritiku.

5 Nekomparujte žáky mezi sebou

Poskytujte zpětnou vazbu individuálně, průběžně a cíleně.

6 Kombinujte způsoby vyhodnocování

Využívejte automatické vyhodnocování online cvičení a doplňte svůj komentář.

7 Neopravujte všechny chyby

Zaměřte se na jednu chybu a k ní dejte doporučení.
Na základě chyb žáků plánujte jejich další práci.

8 Ponechte čas na opravu

Dejte žákům čas na opravu a přepracování úkolů za pomoci vaší zpětné vazby.

9 Podporujte spolupráci

Nemusíte být u všeho, propojte žáky mezi sebou, aby si pomáhali s řešením úkolů.

10 Chtějte zpětnou vazbu

Zajímejte se, jak žáci rozumí zadání úloh, hodnocení a kolik času nad vypracováním úkolů tráví.

11 Určete čas pro konzultace

Vymezte si dobu, kdy budete k dispozici, žákům, kolegům nebo rodičům.

12 Důvěřujte žákům

Nesnažte se kontrolovat úplně vše a přenechejte více zodpovědnosti žákům.

Hodnoticí postupy ve formativním hodnocení

Hodnotící kruh

- jasná struktura
- stanovená pravidla a postupy
- role moderátora (ideálně jedno z dětí)

(reflexivní funkce)

Galerie

- struktura galerie
- stanovená pravidla a postupy
- role prezentátora (autor práce)

(reflexivní funkce)

Prezentace

- jasná struktura
- stanovená pravidla a postupy
- role prezentátora (autor prezentace)

(reflexivní funkce)

Hodnocení a sebehodnocení v sebeřízeném učení

Portfolio

- **výběrové portfolio**
(cílí na soubor daných kritérií)
- soubor důkazů mé práce
- zdroj pro sebehodnocení

Checklist

- hodnotící
- postupový
- kombinační

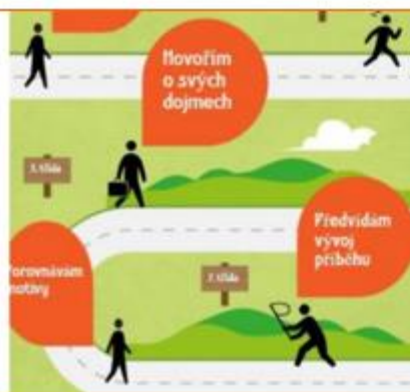
Plán

- CO
- KDO
- KDY
- KDE
- JAK

Mapy učebního pokroku

- můj plán, co mám (chci) zvládnout
- co jsme zvládli, kde se nacházím
- důkazy mého učení

Mapa učebního pokroku (MUP, vývojové kontinuum)

- Pomáhá prostřednictvím **průběžného hodnocení** sledovat **pokrok každého žáka** ve vybraných vzdělávacích oblastech (český jazyk, matematická gramotnost, čtenářská gramotnost, přírodovědná gramotnost, angličtina a společenské vědy)
- Nástroj poskytuje učitelům, žákům i rodičům prostředí, v němž je každá vzdělávací oblast rozdělena na několik částí (vláken), která je možno sledovat odděleně
- Mapu vzdělávací oblasti tvoří **šest úrovní**, postupných kroků, které je třeba urazit ke zvládnutí předmětu
- Aktivity, projektové náměty a testy; návody, jak tyto nástroje správně používat, jak hodnotit práci žáků a jejich výkony správně promítnout do mapy
- Každý žák může sledovat **svou vlastní cestu**, která není nijak ovlivněna výkony jeho spolužáků
- Přehledné zobrazení usnadní komunikaci mezi učitelem a žákem, žákem a rodičem i učitelem a rodičem
- Prostřednictvím svého profilu žák může sledovat nejen své pokroky, ale má zde zaznamenanou i zpětnou vazbu k jednotlivým úkolům, které na své cestě plnil

Mapy učebního pokroku (vývojová kontinua)

Proč by nás měly vzdělávací mapy zajímat?

- 1) jsou nástrojem umožňujícím sledování vzdělávacího pokroku studujících
- 2) Díky MUP bude mnohem snazší pochopit, v čem individuální studující nadprůměrně vynikají a v čem by se naopak mohli zlepšit
- 3) podávají **individuální** obraz o každém studujícím, nejsou založeny na vzájemném srovnávání a dalších vedlejších vlivech, umožňují snadnou individualizaci výukových nástrojů a **cílený rozvoj klíčových kompetencí**, což je aspekt kurikulární reformy, který činí pedagogům největší problémy
- 4) umožňují **efektivní komunikaci** na úrovni učitel-žák-rodíč o cílech, ke kterým se výuka ubírá, umožní uživatelům (rodičům i učitelům) přemýšlet o žádoucích cílech vzdělávání a snad i rozprout širší veřejnou debatu
- 5) identifikují **základní uzlové body vzdělávací dráhy** a je tak možné ověřit, zda studující zvládli vše potřebné pro hladký přechod na další úroveň; umožňují přesnější ověřování než plošné testování
- 6) poskytují **jasný přehled** také studujícím samotným o tom, co už umí a co je čeká, což zvyšuje jejich důvěru v sebe sama a také **motivaci** pro další rozvoj; **důraz na prvky formativního hodnocení**
- 7) lze individuálně uzpůsobovat potřebám školy (na rozdíl od plošného testování), je možné je používat časově nezávisle i bez omezení ročníkem
- 8) Např. MUP SCIO jsou doplněny spoustou vypracovaných rozvojových metod, metodikou pro učitele, návaznými aktivitami a hlavně interaktivním rozhraním, které bude studující opravdu bavit

Mapy učebního pokroku

PRAKTICKÁ
METODIKA

<https://mup.scio.cz/Home/Downloads>

Ukázka mapy učebního pokroku pro jednu z oblastí čtenářské gramotnosti

Literary
Framework
for Teachers
in Secondary
Education

h o m e

literární rámec věk 12-15

literární rámec věk 15-19

Úvodní strana

Literární Rámec

Informace o Projektu

O Nás

Literární rámec pro evropské učitele středních škol a druhého stupně základních škol (LiFT-2)

Obecným cílem tohoto projektu bylo sestavit vztažnou soustavu pro vývoj literárních kompetencí v kontextu výuky literatury na středních školách a druhém stupni základních škol v Evropě (věk žáků 12–19).

Takováto vztažná soustava by měla učitelům zjednodušit:

- rozpoznávání rozdílů mezi studenty
- výběr knih, které odpovídají „zóně nejbližšího vývoje“ jejich studentů
- volbu třídních aktivit, které studentům pomáhají pozvednout (anglicky „lift“) jejich literární kompetence na vyšší úroveň.

Spolu s národním seznamem knih pro každou úroveň poskytujeme také mezinárodní, Evropský seznam knih. Tento seznam byl sestaven ze seznamů národních a jeho cílem je podnítit Evropské interkulturní sociální povědomí.

Výše naleznete odkazy na literární rámce pro druhý stupeň základních škol (věk 12–15) a pro střední školy (věk 15–19). V obou rámcích jsme rozlišili rozdílné úrovně čtenářských kompetencí. Úrovně jsou navrženy tak, aby popisovaly vzrůstající míru čtenářských kompetencí, od omezených schopností žáků šestých tříd až po rozsáhlé literární schopnosti, kterých dosahují vynikající studenti v posledních ročnících středních škol.

Vyberte si zemi, jejíž rámec chcete zobrazit. V tomto okamžiku jsou k dispozici pouze **označené** země.

úroveň 6

úroveň 5

úroveň 4

úroveň 3

úroveň 2

úroveň 1

Studenti Úroveň 1**Ochota**

- Dokáže se soustředit na krátký text.
- Ke čtení může potřebovat vnější motivaci.
- Při čtení vyžadují rychlý pokrok.

Čtenářská zkušenost

- Má technicky odpovídající čtenářské schopnosti.
- Má zkušenost s fikcí alespoň prostřednictvím školy (pohádky, literatura pro děti, obrázkové romány).
- Může potřebovat pomoc s výběrem hodnotné knihy.

Zájmy

- Zajímá se o témata blízká své osobě (s ohledem na věk či pohlaví), neodmítá však ani svět fantazie.
- Dále se zajímá o koníčky, vztahy mezi přáteli a v rodině, lásku, dobrodružství. Důležitá je akčnost a dramatičnost.

Obecné vědomosti

- Jeho znalosti odpovídají světu mladších teenagerů.

Specifické literární a kulturní znalosti a zkušenosti

- Má základní žánrová očekávání (např.: v pohádce dobro zvítězí nad zlem)

Matice úrovní

Zde naleznete 4 až 6 úrovní literárního vývoje žáků středních škol a druhého stupně základních škol. U každé úrovně najdete typologii a seznam odpovídajících knih, typologii studenta jakožto čtenáře a návrhy na vhodné třídní aktivity („přechody“), které studentům pomůžou pozvednout (anglicky „LIFT“) jejich čtenářské kompetence na vyšší úroveň.

Digitální portfolio

Seesaw – digitální portfolio

RUBRIKY: *návod*

Aplikace Seesaw (houpačka) umožňuje učitelům jednoduše vytvořit a spravovat třídy, žákům tvořit si svůj **digitální deník – digitální portfolio**, do kterého mohou ukládat všechno, co ve škole vytvoří a zažijí a všem dohromady možnost sdílet informace i komentovat svou práci.

Přístup je možný jak z webového rozhraní tak z aplikací pro iOS, Android a Chromebook. A má také speciální „vstup“ pro rodiče, kteří tak mohou sledovat práci a výsledky svých dětí odkudkoliv.

<https://www.i-sen.cz/clanky/navody-clanky/seesaw-digitalni-portfolio>

STREAM CELÉ TŘÍDY PRO KONKRÉTNÍ DEN

Sunday	Monday	Tuesday	Wednesday	Thursday	Friday	Saturday
6	7 9 items	8	9	10	11	12

Class List

- Everyone
- Fanda
- Fany
- Kuba
- Michael
- Michalka
- Vojta

Manage Students

Help & Teacher Resources

STREAM VYBRANÉHO ŽÁKA

Lenka Řih...
5 Classes

Připravka > Michael

Get Class Code

< September

September 7, 2015

Sunday	Monday	Tuesday	Wednesday	Thursday	Friday	Saturday
6	7 4 items	8	9	10	11	12

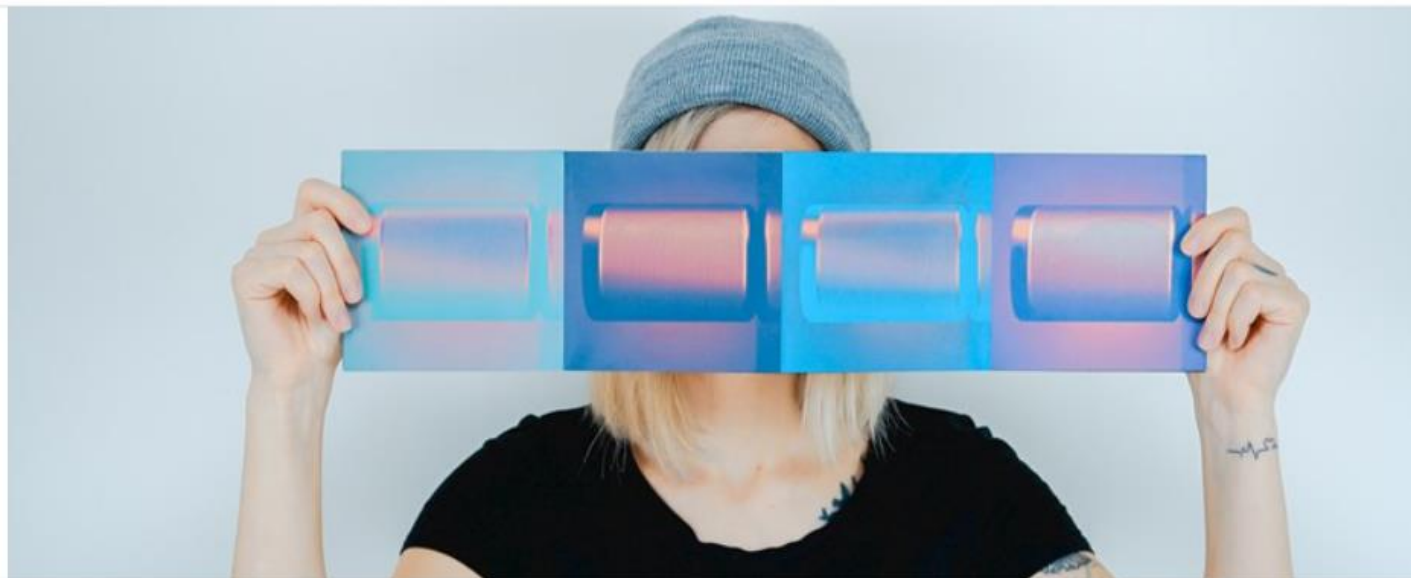
Class List

- Everyone
- Fanda
- Fany
- Kuba
- Michael
- Michalka

Digitální portfolio

[E-portfolio](#) či digitální portfolio je kolekce studijních a pracovních výstupů, sloužící k zaznamenávání, reflexi a sebe prezentaci.

<https://www.coumim.cz/>

Vítejte na stránkách projektu Co umím.

Kam a proč si schovávat své úspěchy

Registrovat

Ukázkové portfolio

Vyzkoušeli jste jako důkaz digitální odznak?

Co je to Co umím?

- Online aplikace určená pro mapování dovedností dětí
- Propojuje formální a neformální vzdělávání i rodinu
- Hlavním prvkem je portfolio „důkazů“ o tom, co se dítěti podařilo
- Zaměřuje se na silné stránky dítěte
- Je významným motivačním nástrojem
- Podporuje budování zdravého sebevědomí a samostatné osobnosti dítěte
- Vede dítě k sebehodnocení, pomáhá mu stanovit oblasti, kde je třeba dosáhnout zlepšení, plánovat nejbližší cíle
- Umožňuje uchovávat důležité a zlomové okamžiky života

co umím

Přihlásit

Registrovat

Pro děti

- Chceš mít pohromadě záznamy o svých úspěšných výkonech?
- Chceš se o sobě dozvědět víc?
- Chceš najít své silné stránky?
- Chceš sledovat své pokroky?

Čti dál

[O Co umím](#)

[Jak to funguje](#)

Pro dospělé

- Chcete se dozvědět víc o svých dětech (žácích, vnucích...)?
- Chcete sledovat vývoj dítěte v čase?
- Chcete společně s dítětem na něčem pracovat?
- Chcete dítěti pomoci najít jeho místo ve světě?

Čtěte dál

[O Co umím](#)

[Jak to funguje](#)

[O nás](#)

[O projektu](#)

[Metodická příručka pro učitele](#)

[Metodická příručka pro rodiče](#)

[Příručka k aplikaci](#)

JAN NOVÁK / UKÁZKOVÉ PORTFOLIO / 05.06.13 - 14.07.14

Tisk portfolia

**Vystoupení s
kytarou**

14. 07. 2014

**Přečetl jsem
Babičku**

14. 07. 2014

**Viděl jsem divoké
prase**

01. 03. 2014

**Získal jsem první
digitální odznak**

01. 03. 2014

**Langoše pro
kámoše**

05. 06. 2013

Zdroje (čeština)

- Dwecková, C. S. Nastavení mysli: nová psychologie úspěchu, aneb, naučte se využít svůj potenciál
- Hansen Čechová, B. *Nápady pro rozvoj hodnocení klíčových kompetencí žáků*
- KOLÁŘ, Zdeněk a Renata ŠIKULOVÁ. *Hodnocení žáků*. 2., dopl. vyd. Praha: Grada, 2009. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-2834-6.
- Košťálová, H., Miková, Š., Stang, J. *Školní hodnocení žáků a studentů*
- Kratochvílová, J. *Systém hodnocení a sebehodnocení žáků*
- PASCH, Marvin. *Od vzdělávacího programu k vyučovací hodině*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7367-054-2.
- Slavík, J. *Hodnocení v současné škole*
- Starý, K., Laufková, V. a kol. *Formativní hodnocení ve výuce*
- Šedřová, K., Švaříček, R. a Šalamounová, Z. *Komunikace ve školní třídě*
- VÚP Praha. *Čtyřstupňová škála pro hodnocení klíčových kompetencí žáků*. Metodický portál: Články [online], [cit. 2016 -10-05]. Dostupné z: <http://clanky.rvp.cz/clanek/>.html.
- William, D., Leahyová, S. *Zavádění formativního hodnocení*. Praktické techniky pro základní a střední školy
- ZORMANOVÁ, L. *Obecná didaktika*. Praha: Grada Publishing, 2009. ISBN 978-80-247-4590-9.

- Periodikum *Kritické listy*

Zdroje (angličtina)

- Andrade, H. L., & Cizek, G. J. (2010). Handbook of formative assessment. New York: Routledge.
- Články Blacka, Wiliama a kol: 1998, 2004, 2005, 2010.
- Earl, L. M. (2003). Assessment as learning: using classroom assessment to maximize student learning. Thousand Oaks: Corwin, Press.
- Hattie, J., & Timperley, H. (2007). The power of feedback. Review Of Educational Research, 77(1), 81–112.
- Heritage, M. (2007). Formative Assessment: What Do Teachers Need to Know and Do? Phi Delta Kappan, 89(2), 140–145.
- Heritage, M. (2010). Formative assessment and next-generation assessment systems: Are we losing an opportunity? Washington, D.C.: Council of Chief State School Officers.
- Chappuis, J. (2009). Seven strategies of assessment for learning. Boston: Allyn & Bacon
- Wiliam, D. (2011). Embedded formative assessment. Bloomington, IN: Solution Tree Press.